

5.19 Bouwwerken in de kern- en beschermingszone van een waterkering

Kader
<p><i>Keur</i></p> <p>Deze beleidsregel gaat over keurartikel 3.1 eerste lid onder b: <i>Zonder vergunning van het bestuur is het verboden gebruik te maken van de kern- en beschermingszones van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werken of (opgaande hout-)beplantingen aan te brengen, of te hebben, dan wel aanwezige werken te slopen of te verwijderen en (hout)beplantingen te verwijderen.</i> Hieronder wordt ook verstaan het plaatsen en hebben van bouwwerken in de kern- en beschermingszone van een waterkering.</p> <p><i>Verklaring van een aantal begrippen</i></p> <p>Onder werken worden ook bouwwerken en gebouwen verstaan. In de meeste gevallen gaat het om gebouwen waarin gewoond of gewerkt wordt, met de inrichtingselementen die daarbij horen. In deze beleidsregel staan toetsingscriteria voor zowel bouwwerken met een zware/normale fundering bijvoorbeeld een huis, als bouwwerken met een lichte fundering bijvoorbeeld een hekwerk met poeren. Op een lichte fundering is alleen een eenvoudige constructie toegestaan.</p> <p><i>Voor welke waterkeringen geldt deze beleidsregel?</i></p> <p>Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterkeringen (primaire en regionale) binnen het beheergebied van Waterschap Rivierenland.</p> <p><i>Raakvlakken met ander beleid</i></p> <p>Bij nieuwbouw in de kern- en beschermingszone van een waterkering worden bijna altijd kabels en leidingen aangelegd. Voor het maken van niet-dijkkruisende huisaansluitingen in de kern- en beschermingszone van een waterkering geldt een algemene regel (bijlage 1, nr. 24).</p> <p>Voor het leggen van kabels en leidingen in de beschermingszone van een waterkering geldt een aparte beleidsregel (5.20).</p> <p>Er wordt onderscheid gemaakt in permanente en semi-permanente bouwwerken/objecten. Semi-permanente bouwwerken zijn niet voorzien van een in de grond aangebrachte, gestorte, geslagen of soortgelijke fundatie en het bouwwerk moet op eenvoudige wijze opgebouwd zijn uit geprefabriceerde en weer op eenvoudige wijze te demonteren elementen. Hierbij gaat het vaak om bouwwerken zoals tuinhuisjes. Voor deze bouwwerken in de beschermingszone geldt een algemene regel (bijlage 1, nr.27).</p> <p>Voor het aanbrengen van beplanting, wegen en aanbermingen gelden aparte beleidsregels (5.21).</p> <p>Voor het uitvoeren van interne verbouwingen van panden in de kern- en beschermingszone geldt een algemene regel (zie bijlage 1, nr. 25).</p>
Doel van de beleidsregel
<p>Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van waterkeringen als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem. Voor het plaatsen en hebben van bouwwerken in de kern- en beschermingszone van waterkeringen is het van belang dat de waterkerende functie en de stabiliteit van de waterkering is gewaarborgd, dat het doelmatig beheer en onderhoud aan de waterkering niet wordt bemoeilijkt en dat de dijken in de toekomst versterkt kunnen worden.</p>
Toelichting op de beleidsregel

Waterschap Rivierenland wil in principe geen nieuwe bouwwerken toestaan in de kernzone van waterkeringen. De reden van dit verbod is dat bij een volgende dijkversterking vooral de ruimte in de kernzone van groot belang is.

Nieuw bouwen in de beschermingszone kan alleen als bij de bouwhoogte rekening gehouden wordt met de ruimte die nodig is voor toekomstige dijkversterking. Waterschap Rivierenland zal per geval op basis van de specifieke omstandigheden overwegen welke voorwaarden gesteld moeten worden. Hierbij worden zowel de constructie van de waterkering als de constructie en de functie van het bouwwerk beoordeeld.

Bouwwerken met een lichte fundering in de kern- en beschermingszone van waterkeringen kunnen worden toegestaan als ze horen bij bestaande bebouwing. Dit omdat ze beschouwd worden als inrichtingselement van bijv. de woning. Voorwaarde is wel, dat ze bij toekomstige dijkversterking door of op kosten van de watervergunninghouder weggehaald worden. Ook mogen ze het bestaande leggerprofiel niet doorsnijden.

Waterkerende functie

Eén van de onderdelen van de waterkering is het buitentalud. Het is van groot belang dat het buitentalud bestand is tegen alle vormen van erosie om de waterkerende functie van de waterkering te garanderen. Daarom zal geen watervergunning verleend worden om op het buitentalud bouwwerken aan te brengen. In specifieke situaties kan een uitzondering worden gemaakt. Hiervoor zijn speciale toetsingscriteria.

Hoge bouwwerken en constructies (bijvoorbeeld windmolens en (zend)masten) die diep in de ondergrond verankerd zijn kunnen een extra nadelige invloed hebben op de waterkering. Voor dit soort bouwwerken binnen de kern- en beschermingszone wordt daarom geen watervergunning verleend.

Instandhouding profiel van vrije ruimte (p.v.v.r.)

Het profiel van vrije ruimte geeft de contouren aan van een eventuele toekomstige dijkversterking. Bij het beoordelen van watervergunningsaanvragen voor bouwwerken binnen de kern- en beschermingszone, is het belangrijk dat gebouwd gaat worden buiten het profiel van vrije ruimte. Waterschap Rivierenland verstrekt op verzoek een profiel van vrije ruimte. Dit profiel wordt vervolgens met de aanvrager besproken.

In het geval van verbouw van bestaande bebouwing zal het waterschap in het algemeen vergunning verlenen. Uiteraard worden daarbij wel voorwaarden gesteld om de waterkering te beschermen. Ook moet het mogelijk blijven om in de toekomst de waterkering te versterken.

Beheer en Onderhoud

Om te zorgen dat de waterkering blijft voldoen aan de vereiste normen, is het nodig deze periodiek te inspecteren. Bij vergunningsaanvragen zal altijd de toets plaatsvinden of de realisatie van een bouwwerk belemmerend werkt voor de inspectie en toezicht.

Het waterschap wil het dijkonderhoud op een doeltreffende en doelmatige manier uitvoeren. Objecten en/of veranderde inrichtingen van waterkeringen en onderhoudsstroken kunnen de bereikbaarheid voor het onderhoudsmaterieel belemmeren. Bij het toetsen van een watervergunningsaanvraag wordt beoordeeld of het uitvoeren van onderhoud nog op een goede wijze mogelijk is.

Toetsingscriteria

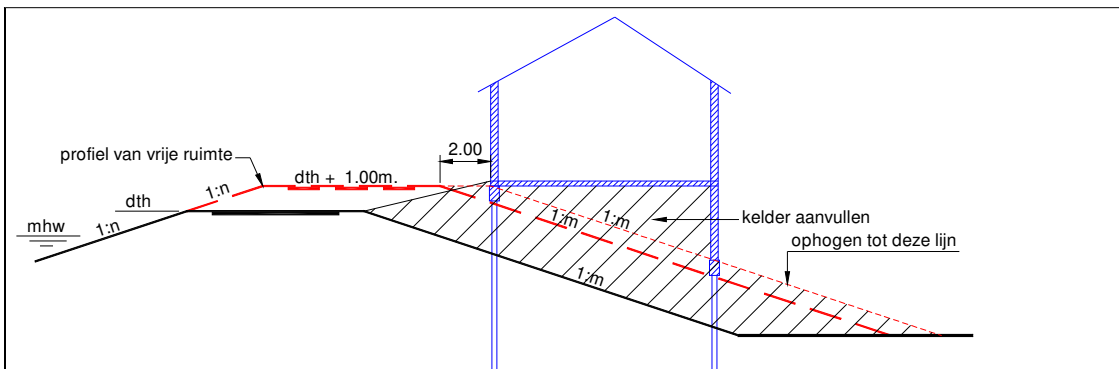
Voor het plaatsen, hebben en onderhouden van semi-permanente objecten in de beschermingszone en voor het uitvoeren van interne verbouwingen van panden in de kern- en beschermingszone gelden algemene regels. Als wordt voldaan aan deze algemene regel(s), is geen watervergunning nodig. Voor initiatieven die niet aan de algemene regel voldoen, gelden de volgende toetsingscriteria.

Aanvragen worden aan de algemene toetsingscriteria getoetst

Daarnaast gelden de volgende bijzondere criteria.

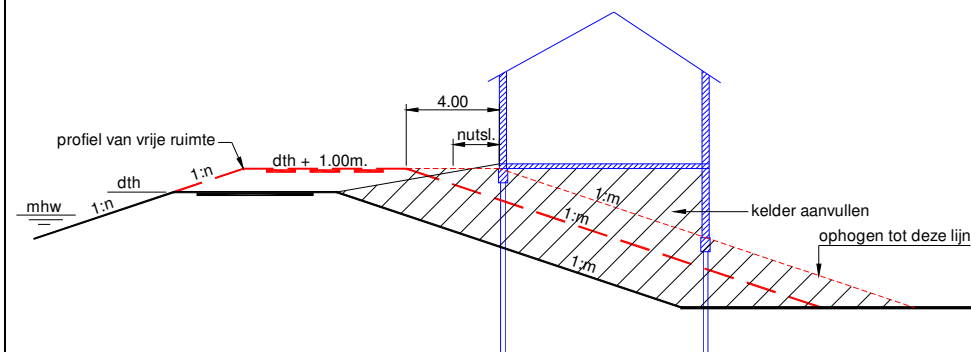
Nieuwbouw

1. In de kernzone is nieuwbouw van bouwwerken met een normale/zware fundering niet toegestaan, tenzij het bouwwerk wordt gerealiseerd op grond van een goedgekeurd bestemmingsplan en het bouwwerk zodanig is geconstrueerd dat de veiligheid van de dijk voor de komende 100 jaar geborgd is.
2. In de kernzone is een bouwwerk met een lichte fundering toegestaan als:
 - de onderkant van de constructie niet dieper reikt dan 30 cm, en
 - het bouwwerk niet hoger is dan 1 meter. Een toegangspoort mag maximaal 2 meter hoog zijn.
 - Het bouwwerk hoort bij bestaande bebouwing.
3. In de beschermingszone is een bouwwerk met een lichte fundering toegestaan als:
 - de onderkant van de constructie niet dieper reikt dan 60 cm;
 - er geen doorsnijding van het leggerprofiel is;
 - het bouwwerk niet hoger is dan 1 meter. Een toegangspoort mag maximaal 2 meter hoog zijn.
 - Het bouwwerk hoort bij bestaande bebouwing.
4. Permanente bouwwerken, speciale constructies en andere kapitaalsintensieve werken (bijvoorbeeld tennis/golfbanen), inclusief funderingen mogen het profiel van vrije ruimte of het leggerprofiel niet doorsnijden (zie figuur 5 t/m 7). Een uitzondering hierop zijn de palen van paalfundaties.
5. Beneden het profiel van vrije ruimte en/of het leggerprofiel mogen geen (ingesloten) holle ruimtes (kruipruimten of ringbalken) worden gemaakt of aanwezig zijn.
6. Als bouwwerken binnen de beschermingszone, en buiten het profiel van vrije ruimte worden gerealiseerd, moet dat boven het volgens de legger vereiste maaiveld plaats te vinden. Daarbij mag het maaiveld niet worden verlaagd. Wel kan de aanleg van fundatie-/randbalken en vorstranden die horen bij plaatvloeren toegestaan worden als deze niet dieper dan de gebruikelijke vorstvrije (0,6 m. beneden maaiveld) grens worden aangelegd.
7. Afwijking van de beleidsregels ten aanzien van het aanbrengen van werken beneden het maaiveld is alleen mogelijk als aangetoond en eventueel berekend wordt dat hierdoor geen negatieve invloed op de stabiliteit en piping ontstaat.
8. De daadwerkelijke aanleg van het profiel van vrije ruimte nu of in de toekomst moet mogelijk zijn zonder dat hierdoor schade aan het aan te brengen werk ontstaat. Ook moet voor toekomstige dijkversterking voldoende werkruimte aanwezig blijven. De aanvrager moet door middel van berekeningen aantonen dat de bebouwing en/of fundatie daarvan geen schade op zal lopen door de belasting van het grondlichaam conform het toekomstige profiel van vrije ruimte.
9. De binnendijkse bebouwing moet, zonder rekening te houden met kabels en leidingen in de kruin of op het binnentalud, minimaal 2 meter uit de lijn van het binnentalud van het profiel van vrije ruimte worden aangelegd. (zie figuur 5).

Figuur 5: binnendijks bouwen (geen kabels en leidingen in de kruin of op binnentalud) = bouwlijn

10. Voor de kabel- en leidingenstrook die beschikbaar moet zijn aan de dijkzijde na een eventuele dijkversterking, en de gronddekking die nodig is bij het leggen van kabels en leidingen, moet nieuwbouw op ten minste 4 meter uit het binnentalud van het profiel van vrije ruimte worden gerealiseerd (zie figuur 6).

Figuur 6: binnendijks bouwen (kabels en leidingen in de kruin of op binnentalud)

Herbouw

11. Voor de vervanging van een bestaand bouwwerk door een (nagenoeg) geheel nieuwe constructie wordt geen watervergunning verleend tenzij volledig voldaan wordt aan alle waterkeringtechnische eisen.
12. Als minder dan de fundering + 2 muren van een bouwwerk blijven staan, wordt de herbouw beschouwd als nieuwbouw.
13. Als voor de herbouw vergroting van de fundering of versteviging van de fundering door middel van palen nodig is, wordt de herbouw beschouwd als nieuwbouw.
14. Voor ver- of herbouw van een bestaand bouwwerk wordt geen watervergunning verleend als het bouwwerk in het kader van een vastgesteld of al bekend dijkversterkingplan geheel of gedeeltelijk verwijderd moet worden, tenzij het bouwwerk voldoet aan de criteria voor nieuwbouw en de bouwwerkzaamheden de uitvoering van de dijkversterkingswerken niet hinderen.

Uitbreiding

15. Een op zichzelf staand bouwwerk dat binnen het profiel van vrije ruimte staat, mag eenmalig worden uitgebreid met maximaal 100 m³. De inhoud van bij de verbouw/uitbreiding gesloopte stenen ruimtes, mogen hierbij worden opgeteld, mits deze niet zullen worden herbouwd of vervangen.
16. In het geval van een uitbreiding van een bouwwerk moet de uitbreiding buiten het legger-

profiel van de waterkering worden gerealiseerd. Voor regionale waterkeringen geldt dat een doorsnijding van het beheerprofiel alleen mogelijk is wanneer uit onderzoek is gebleken dat de functie van de waterkering hierdoor niet wordt aangetast.

17. Een uitbreiding van een bouwwerk met meer dan 100 m³ wordt beschouwd als nieuwbouw.

Buitendijks bouwen, herbouwen of verbouwen

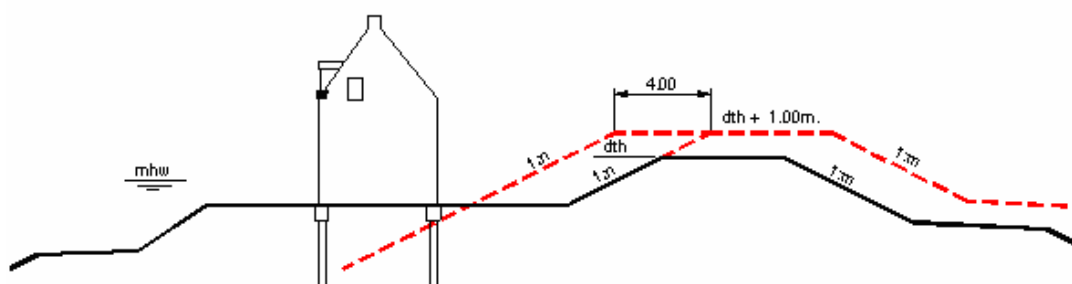
18. Zolang het p.v.v.r. nog niet is opgenomen in de legger, geldt dat buitendijks nieuw bouwen binnen de kern- beschermingszone in primaire keringen niet is toegestaan, m.u.v.

*afgedamde Maas

* plaatsen met verhoogd voorland (boven MHW)

19. Voor buitendijks herbouwen gelden de volgende regels:

- als er een p.v.v.r. beschikbaar is, gelden dezelfde criteria als bij binnendijks bouwen;
- als er geen p.v.v.r. beschikbaar is, moet herbouw plaatsvinden buiten het profiel zoals aangegeven in figuur 7. Hierbij mag het bouwwerk nooit dichterbij de waterkering gebouwd worden dan in de bestaande situatie.

Figuur 7: buitendijks bouwen

20. voor buitendijkse verbouwing gelden dezelfde regels als voor binnendijkse verbouwingen. Het p.v.v.r. wordt aangegeven in de legger. Als het p.v.v.r. niet beschikbaar is, geldt figuur 7.

Algemeen

21. Hoge bouwwerken en constructies (bijvoorbeeld windmolens en (zend)masten) die diep in de ondergrond verankerd zijn kunnen een extra nadelige invloed hebben op de waterkering. Voor dit soort bouwwerken binnen de kern- en beschermingszone wordt daarom geen watervergunning verleend.